

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

№ _____

ЗВІТ

**про завершення III (формульованого) етапу
дослідно-експериментальної роботи за темою «Управління реалізацією
інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання»
на базі Броварського навчально-виховного об'єднання
Броварської міської ради Київської області
за серпень 2018 р. – червень 2021 р.**

Відповідно до Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 114, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 травня 2002 року за № 428/6716 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 23 листопада 2009 року № 1054), наказу Міністерства освіти і науки від 02.11.2016 № 1318 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі Броварського навчально-виховного об'єднання Броварської міської ради Київської області» проводиться дослідно-експериментальна робота за темою «Управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання».

Завданнями III (концептуально-діагностичного) етапу були визначені:

- дослідження організаційних, психолого-педагогічних умов забезпечення наступно-перспективних зв'язків між підсистемами

(складовими) інноваційної моделі Броварського навчально-виховного об'єднання – Школи зростання успішної особистості;

- розробка та практичне відпрацювання методики узгодження взаємодії всіх суб'єктів експерименту;
- впровадження теоретично апробованої системи управління реалізацією моделі Школи зростання успішної особистості;
- ускладнення, урізноманітнення змісту, форм розвитку й формування характеристик та утворень успішної особистості, пов'язаних з реалізацією випускника як громадянина-патріота, творчої особистості, фахівця.

Броварське навчально-виховне об'єднання як Школа зростання успішної особистості створене й функціонує за експериментально перевіреною оригінальною авторською концепцією (свідоцтво про реєстрацію авторського права №72322 від 21.06.2017), яка охоплює всі сфери життя дитини в закладі, весь освітній процес, де в центрі уваги стоїть особистість дитини з її інтелектуальним, фізичним і творчим потенціалом, нероздільність навчання й виховання, формування цілісної розвиненої особистості. До структури НВО входять:

- Центр розвитку дитини;
- Загальноосвітня школа I-II ступенів – Школа повного дня;
- Ліцей технологічного профілю;
- Центр позашкільної освіти.

Така модель навчально-виховного об'єднання дозволяє якісно надавати широкий спектр освітніх послуг та забезпечити наступно-перспективні зв'язки між дошкільною, загальноосвітньою, позашкільною та професійною складовими освіти в одному закладі.

У ході експерименту виявлено, що ефективне управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання можливе за умов:

- впровадження сучасних методів управління;

- координації зусиль усіх учасників освітнього процесу, направлених на реалізацію освітніх реформ;
- упровадження ефективних технологій зростання професійної майстерності педагогів;
- спрямування освітнього процесу на персоніфікацію та індивідуалізацію навчання;
- дієвого вчительсько-батьківського партнерства;
- залучення громадськості до вирішення завдань Нової української школи.

З огляду на це, для успішної реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи суб'єктами управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання на засадах державно-громадського управління визначено: адміністрацію та педагогічний колектив БНВО, піклувальну раду та професійну громаду міста, учнівське самоврядування. Суб'єкти управління мають певні функції та відповідають за визначені напрями діяльності.

Адміністрація та педагогічний колектив відповідають за *науково-методичний модуль*, який охоплює підвищення професійної компетентності педагогічних працівників за проблемами дослідження та *освітній модуль*, який відповідає за реалізацію моделі успішного випускника за пріоритетами («громадянин», «творча особистість», «фахівець»). *Модуль партнерства і взаємодії* (піклувальна рада та професійна громада міста) забезпечує включення громадськості до вирішення завдань Нової української школи, партнерську взаємодію педагогічного колективу, батьків і громадськості у становленні успішного та конкурентоспроможного випускника. Учніське самоврядування забезпечує формування соціального досвіду особистості, виховання ініціативності, активності, громадянської відповідальності шляхом упровадження *соціально-ініціативного модуля*.

Для забезпечення функціонування цілісної освітньої системи створено відділення: дошкільне, початкове, шкільне та професійне. У кожному відділенні освітній процес спрямований на навчання, виховання, профорієнтацію та творчість.

У дошкільному відділенні (Центр розвитку дитини) відбувається важливий етап становлення людини, коли формується вміння мислити, свідомо сприймати навколишній світ і самого себе, спілкуватися з іншими людьми. Вихователі забезпечують загальний розвиток, який є основою формування особистості. З огляду на це, їх зусилля спрямовані на надання дітям максимум можливостей для самовираження й саморозвитку, формування дошкільника як успішної особистості, яка в подальшому спроєктує й організує своє життя так, щоб перетворювати навколишній світ на краще.

Навчання та розвиток вихованців здійснюється за програмами «Українське дошкілля», «Впевнений старт», які доповнюють експериментальні парціальні програми «Англійська мова» (комунікативним методом), «Розвиток пізнавальної сфери «Як, чому, коли?»». Реалізація програм спрямована на виховання й саморозвиток дитини, розкриття її потенціальних здібностей та забезпечує розвиток базових характеристик – ініціативності, креативності, самостійності, і водночас стимулює оригінальність мислення.

Наступність і перспективність дошкільної та початкової освіти забезпечується шляхом запровадження інтегрованого навчання (ґрунтується на комплексному підході, освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни) за тематичним підходом (навчання на основі інтеграції змісту навчального матеріалу з різних навчальних дисциплін навколо однієї теми). Модель тематичного навчання розпочинається у Центрі розвитку дитини БНВО вертикальною інтеграцією –

об'єднанням матеріалу, який повторюється в різні роки, на різних рівнях складності з певної навчальної теми.

Освітній процес у початковому та шкільному відділеннях забезпечує Загальноосвітня школа I-II ступенів Броварського навчально-виховного об'єднання, що працює в режимі повного дня. Її діяльність передбачає педагогічний супровід учня протягом всього навчального дня з умовою обов'язкового виконання всіх режимно-оздоровчих вимог (якісне гаряче триразове харчування, прогулянки та спортивні ігри на свіжому повітрі), виконання домашнього завдання, заняття щодо розвитку і поглиблення знань та умінь дитини, всебічного розвитку творчих здібностей, формування основних життєвих компетентностей.

Освітня програма початкового відділення складена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня. З метою забезпечення наступності між початковим та шкільним відділенням збільшено кількість годин на вивчення української мови, впроваджується курс за вибором «Логіка».

У шкільному відділенні запроваджена модульна система навчання, яка відповідає Типовій освітній програмі закладів загальної середньої освіти II ступеня (Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою). Учні класу об'єднуються у групи (модулі) з урахуванням запитів батьків та можливостей дітей:

- модуль «Гуманітарний» – передбачає поглиблене вивчення англійської мови, впровадження факультативів філологічного напрямку: «Поетика», «Дивосвіт української літератури», «Література як мистецтво слова»;
- модуль «Технічний» – передбачає підсилене вивчення математики та інформатики, впровадження факультативів математично-економічного спрямування: «Логічні стежинки математики», «Фінансова грамотність» тощо.

Цілісний розвиток особистості забезпечується за рахунок інтеграції шкільної та позашкільної освіти. Для забезпечення освітньої діяльності Загальноосвітньої школи I-II ступенів створено мережу гуртків Центру позашкільної освіти БНВО художньо-естетичного, науково-технічного, військово-патріотичного, гуманітарного та фізкультурно-спортивного напрямів, серед них гуртки образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, вокалу, хореографії, англійської мови, ушу, плавання, хортингу, шахів, lego-конструювання (робототехніка), основ дослідницької діяльності, програмування, «Інформаційна культура», «Дизайн і технології» (початкове технічне моделювання), «Ерудит» (фізико-математичний), «Культура мовлення», «Школа лідерів» (учнівське самоврядування).

Основою ефективного впровадження інтеграції шкільної та позашкільної освіти є чітке визначення мети та планування діяльності. Вчителі та керівники гуртків спільно коригують зміст навчальних програм гурткової роботи таким чином, щоб гурткові заняття допомагали дітям не тільки засвоїти той чи інший навчальний предмет, а й давали змогу сприймати предмети та явища цілісно, різнобічно, системно та емоційно.

У перших класах відповідно до Концепції Нової української школи педагоги реалізують модель інтегрованого навчання за тематичними тижнями: уроки та заняття у гуртках педагоги спрямовують на реалізацію єдиної освітньої мети. Результатом такої інтеграції є створення творчого продукту, що сприяє інтелектуальному розвитку дитини, цілісності світобачення, реалізації виховних завдань.

Починаючи з другого класу, впроваджується вертикальна інтеграція на рівні змісту навчального матеріалу: тема гурткового заняття відповідає темі з навчального предмету. Коли програмовий матеріал навчальних предметів та заняття гуртка дозволяє інтегрувати його в межах одного навчального дня, педагоги організовують тематичні дні. Залучення дітей у практичну

діяльність на гурткових заняттях є логічним продовженням опанування навчального матеріалу, яке розпочалося на уроках.

Форми й методи роботи педагога спрямовують на творчий розвиток учнів, здобуття навичок аналітичної роботи, критичного мислення, співпраці в команді. Це насамперед інтерактивні методи навчання: робота в групах, аналіз історій, «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Навчаючи – вчуся», «Обери позицію», «Акваріум» тощо. Крім того, для вчителів та учнів розширюються можливості для здійснення проєктної діяльності. Дослідницька, творча діяльність учнів на заняттях гуртка відображається в навчальних проєктах, робота над якими здійснюється під керівництвом учителя. Під час такої роботи в учнів набуваються нові знання, вміння й навички, розвивається пізнавальний інтерес та мотивація, формуються вміння виявляти компетентності якісно нового рівня.

Таким чином, освітній простір початкового та шкільного відділень Броварського навчально-виховного об'єднання як авторської моделі Школи зростання успішної особистості, дає змогу вийти на новий рівень якості загальної середньої та позашкільної освіти – розширює можливості для формування життєвих компетентностей особистості через інтегративний підхід, який, в свою чергу, сприяє формуванню в учнів цілісної картини світу, розвитку системного мислення, здатності сприймати предмети і явища різнобічно, системно, дає можливість формувати в учнів якісно нові знання вищого рівня мислення, динамічність застосування в нових ситуаціях, гнучкість розуму, уміння переносити та узагальнювати знання з різних предметів, з'являється творче ставлення до праці, здатність вирішувати складні практичні завдання, які вимагають синтезу знань із різних наукових галузей.

Через навчальну діяльність на уроках, вивчення курсів за вибором, факультативів, організацію гурткової роботи здійснюється допрофільна підготовка учнів у початковому та шкільному відділеннях. Кожен із цих

напрямів має свої особливості та свою мету, досягнення якої допоможе дитині набути ключових компетентностей, а у подальшому – визначитися з вибором професії.

Одним із завдань Концепції Нової української школи є впровадження профільного навчання, що відповідає загальній тенденції розвитку старшої школи в провідних країнах світу та положенням міжнародних стандартів середньої освіти. Активізація цього процесу – вимога часу, зумовлена процесами глобалізації, руху до навчання на рівні світових вимог, входження України до європейського освітнього простору.

Метою діяльності Ліцею технологічного профілю Броварського навчально-виховного об'єднання, що забезпечує освітній процес у професійному відділенні, є розвиток навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнівської молоді, формування творчої, ініціативної особистості, високого рівня її професійної компетентності, готовності до свідомого життєвого вибору, вирішення виробничих завдань і соціально-економічних проблем, виховання конкурентоспроможної молоді людини.

Ліцей технологічного профілю має власну модель профільного навчання – технологічний напрям, який реалізується шляхом впровадження профільного предмету технології. Освітня програма професійного відділення складена на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти III ступеня. Профільне навчання здійснюється диференційовано з урахуванням освітніх потреб, нахилів, здібностей учнівської молоді, і створення умов для їхнього навчання відповідно до професійного самовизначення.

У закладі створено належні умови, зокрема матеріально-технічне, навчально-методичне і кадрове забезпечення для здійснення навчання за спеціалізаціями: кухар, перукар (перукар-модельєр), манікюрник, оператор комп'ютерного набору. Поглиблене й розширене вивчення профільного

предмету забезпечується шляхом впровадження курсів за вибором «Професійні проби» («Майстер-кондитер», «Технологія приготування українських страв», «Художній розпис нігтів», «Моделювання зачісок», «Мистецтво візажу», «Електронний офіс», «Комп'ютерне діловодство»).

Засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб, розширення можливостей для формування ключових компетентностей учнів є впровадження факультативних курсів: «Фінансова грамотність», «Побудова кар'єри», «Основи критичного мислення».

Реалізація моделі успішного випускника БНВО – головне завдання адміністрації та педагогічного колективу, які мають забезпечити управління процесом формування й впливу сприятливого освітнього простору на становлення успішного випускника. Формування ознак успішного зростання особистості за складовими «громадянин», «творча особистість», «фахівець» визначає зміст та пріоритети освітньої діяльності вихователів, вчителів, вихователів груп продовженого дня та керівників гуртків, що відображається в календарно-тематичних планах. Кожен педагог, відповідно до теми та мети уроку чи заняття, очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності, ознак успішного зростання випускника, визначає складову та відповідний їй орієнтир моделі, обирає форми роботи з урахуванням вікових особливостей дітей.

Формування в учнів ключових компетентностей, інтересу до вивчення навчального матеріалу також здійснюється через їх залучення до практичної діяльності під час навчальних екскурсій. Педагоги спільно з батьками організовують екскурсії для дітей до музеїв, театрів, технічних та творчих студій, підприємств, планетарію, дитячого міста професій KidsWill тощо.

Формування ознак успішного зростання складової моделі успішного випускника «громадянин» реалізується шляхом створення системи виховної та організаційно-масової роботи за орієнтирами: «патріотизм», «громадянська позиція», «здоровий спосіб життя», «сімейні цінності»,

«загальноприйняті моральні норми суспільства». Відповідно виховний процес зорієнтований на формування у дітей ціннісного ставлення до суспільства, держави та самої себе, активної та моральної життєвої позиції, усвідомлення єдності власної долі з долею своєї країни.

У дошкільному відділенні виховні заходи допомагають вихованцям ідентифікувати себе як «українця», отримати уявлення про рідний край, долучитися до народної культури, сприяють розвитку умінь відповідального виконання доручень і обов'язків, засвоєння правил здоров'язбережувальної поведінки, усвідомлення свого місця в соціальному середовищі та сприйняття моральних норм суспільства.

Виховна робота у початковому відділенні спрямована на формування почуття патріотизму, дотримання правил поведінки в суспільстві, засвоєння правил ведення здорового способу життя, основ медичного обслуговування, виховання поваги та любові до членів родини, збереження культурних цінностей.

Під час виховних заходів у шкільному відділенні в учнів формується почуття відданості Батьківщині, відповідальності перед суспільством, вміння розв'язувати конфлікти, розуміння взаємозв'язку всіх складових здорового способу життя, знання та збереження сімейних та культурних цінностей.

Випускники професійного відділення мають сформоване ціннісне ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, бережливе ставлення до навколишнього середовища та негативне ставлення до асоціальної поведінки. Пріоритетом для них є турбота про благо народу, готовність відстояти незалежність Батьківщини та брати участь у процесах державотворення, усвідомлення українських традиційних сімейних цінностей як моральної основи, ціннісне ставлення до майбутньої власної сім'ї.

Вдалий вибір професії – одна зі складових життєвого успіху людини. З огляду на це, професійна орієнтація як засіб управління формуванням ознак успішного зростання за складовою «фахівець» (орієнтири – світогляд,

професійне самовизначення) в умовах реалізації інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання набула системного, комплексного характеру. Вона забезпечує спрямованість учнів та вихованців на оптимальний вибір майбутнього напрямку професійної діяльності. Така робота в структурних підрозділах закладу проводиться відповідно до річного плану та має свої особливості. Процес професійного самовизначення особистості має тривалий і неперервний характер, профорієнтаційна робота проводиться на всіх вікових етапах її розвитку.

Рання профорієнтація в дошкільному віці не передбачає вибору певної професії, а лише підготовку підґрунтя для нього. Професійна орієнтація вихованців Центру розвитку дитини здійснюється за експериментальною програмою «Калейдоскоп професій» шляхом проведення інтегрованих занять, змістом яких є ознайомлення вихованців з працею людей, трудовими діями дорослих і дітей. Елементами таких занять є коло спілкування, тематичні фізкультхвилинки, руханки, вікторини, уявні мандрівки, віртуальні подорожі. Оскільки провідним видом діяльності дітей дошкільного віку є гра, вихователі застосовують сюжетно-рольові та дидактичні ігри. Свої знання про світ професій вихованці закріплюють під час проведення екскурсій, тематичних свят, читання дитячої художньої літератури, інсценування, виставок малюнків, конкурсів та розваг.

З метою навчально-методичного забезпечення програми розроблено систему інтегрованих занять та робочі зошити з профорієнтації для дітей середнього та старшого дошкільного віку.

З метою формування відповідального ставлення до праці, розуміння її ролі в житті людини й суспільства, виховання позитивного ставлення до різних видів трудової й професійної діяльності у дітей молодшого шкільного віку в Загальноосвітній школі I ступеня (початкове відділення) запроваджено експериментальну програму з професійної орієнтації «Я і світ професій». Відповідно до програми розроблено профорієнтаційні заходи, що сприяють

процесу ознайомлення дітей з різними професіями та середовищем праці. Програма передбачає зустрічі з батьками та успішними представниками різних професій. Заняття для учнів проводяться у формі сюжетно-рольових та дидактичних ігор, тематичних бесід «Мої мрії про майбутнє», «Цікаві факти про професії», «Я маю здібності», «Мої життєві цілі», квестів «Місто майстрів», конкурсів малюнків.

В учнів Загальноосвітньої школи II ступеня (шкільне відділення) формуються ціннісні орієнтири особистості, первинна формула «хочу – можу – треба», мотивація на самопізнання, установка на власну активність у професійному самовизначенні та оволодінні професійною діяльністю, уміння самооцінки, самоаналізу з метою усвідомлення власної професійної спрямованості.

Системність та наступність у здійсненні профорієнтаційної роботи прослідковується шляхом запровадження експериментального проєкту «Крок у світ професій», реалізація якого розпочинається в шкільному відділенні та завершується у професійному. На цьому етапі проводяться заходи щодо інформування про зміст і перспективи сучасних професій, вимоги до особи, яка бажає їх набути, можливості професійно-кваліфікаційного зростання, формування професійних інтересів. Здійснюється профдіагностичне тестування особи, спрямоване на визначення конкретних професій, найпридатніших для оволодіння нею.

З цією метою запроваджуються презентації, зустрічі з успішними людьми «Моя майбутня професія», робота з інформаційними джерелами, захист проєктів, виставки плакатів (лепбуків) «Професії мого роду», майстер-класи «Я – фахівець», квести «Професійними стежками», інтелектуальні ігри, години спілкування «Професії від А до Я», «Професійні здібності у сучасному житті».

Формуванню свідомого ставлення в учнів Ліцею технологічного профілю (професійне відділення) до вибору професії, ознайомленню з

класифікацією та професіограмами найпотрібніших професій, збагаченню світогляду сприяють тренінги «Моя майбутня перспектива», «Здібності та професія», зустрічі з успішними людьми «Таємниці успіху», декади професій, конкурси професійної майстерності, інтелектуальні ігри-змагання «Я і світ моїх професій», «Сходінками бізнесу».

Результатом опанування змісту запропонованого програмного забезпечення є сформовані у випускників здатність і готовність виконувати продуктивну трудову діяльність, критичне ставлення до вибору професії, внутрішня мотивація до високих результатів у професійній діяльності, прагнення до життєвого успіху.

Центр позашкільної освіти є тією ланкою у структурі Броварського навчально-виховного об'єднання як авторської Школи зростання успішної особистості, де реалізується складова «творча особистість» за орієнтирами: самопізнання, дивергентне мислення, творча самореалізація.

Педагогічний колектив працює в умовах активного пошуку ефективних методик, технологій, які б забезпечували якість і результативність освітнього процесу щодо розвитку та підтримки творчо обдарованих дітей, усвідомлюючи, що творчий підхід до будь-якої справи допоможе випускнику посісти гідне місце у житті, бути конкурентоспроможним на ринку праці.

Для формування практичних умінь і навичок, які трансформуються у компетентності, всебічного розвитку творчих здібностей дітей відповідно до їх бажань і нахилів функціонує розвинена мережа гурткової роботи. Найвний вибір гуртків, студій, секцій, клубів надає можливість дітям випробувати себе у різних галузях науки, техніки, мистецтва відповідно до інтересів та уподобань.

Змістове наповнення освітнього процесу відбувається шляхом планування системи занять з урахуванням напряму та специфіки роботи гуртків. Керівники гуртків використовують широку палітру педагогічного інструментарію, результативно впроваджують особистісно орієнтований,

компетентнісний, діяльнісний та середовищний підходи до організації освітнього процесу.

Заняття у гуртках образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва проводяться з використанням дидактичних та розвивальних ігор, побудовані на домінуванні практичних методів і спрямовані на розвиток дивергентного мислення, уяви, фантазії вихованців, підвищують пізнавальну активність, духовно збагачують їх.

Керівники колективів хореографічного й вокального мистецтва забезпечують набуття вихованцями досвіду власної творчої діяльності, належну увагу приділяють розкриттю індивідуальності кожної дитини. Керівники гуртків науково-технічного напрямку сприяють закріпленню стійкого інтересу вихованців до пошуку ефективних шляхів розв'язання технологічних проблем. Специфіка гуртків гуманітарного напрямку вимагає від керівників широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн сервісів, візуальних та аудіовізуальних медіапродуктів для зацікавлення дітей різного віку вивченням іноземних мов, психології, літератури, бібліотечної справи, театрального мистецтва. Заняття, проведені з урахуванням сучасних методичних вимог, використанням відповідних технічних засобів навчання (ноутбук, мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка) та спеціального програмного забезпечення сприяють формуванню потреби та навичок спілкування державною, іноземними мовами, загальнокультурної компетентності, які належать до ключових компетентностей Нової української школи.

Наявність гуртків Центру позашкільної освіти БНВО різних напрямів дозволяє інтегрувати зміст освітньої діяльності, поєднуючи складові «громадянин», «творча особистість», «фахівець». Виховання дітей на кращих традиціях декоративно-ужиткового мистецтва відбувається шляхом безпосереднього залучення до творчої праці. На заняттях з образотворчого мистецтва діти малюють державні та народні символи, за якими Україну

знають у світі. Репертуар вокальних, хореографічних, театральних колективів, зміст навчальних програм гуртків гуманітарного напрямку складають твори, які допомагають формувати у дітей світоглядні уявлення, загальнолюдські ціннісні орієнтири, навички культури спілкування, зберегти культурні надбання українського народу.

Поєднання складових «творча особистість» та «громадянин» розширює знання про Україну як незалежну державу з багатою культурною спадщиною, власними традиціями, розвиває у дітей прагнення бути свідомими громадянами України, її патріотами.

Дієва інтеграція складових «творча особистість» і «фахівець» забезпечує практичну підготовку дітей шкільного віку до трудового життя. Знання й набуті навички у гуртках образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва стануть у нагоді майбутнім дизайнерам, хореографії та вокалу – представникам мистецьких професій, у «Школі лідерів» (учнівське самоврядування) – майбутнім педагогам, соціальним працівникам, державним службовцям, менеджерам.

Визнання та презентація творчих здобутків учнів та вихованців є важливим аспектом роботи з обдарованими дітьми. Запроваджена система заходів сприяє підвищенню самооцінки дітей й створенню ситуації успіху. Щорічна презентація творчих здобутків дітей відбувається у формі звітної концертної програми «Сузір'я дитячої творчості» та церемонії нагородження «Під вітрилами творчості». Педагоги та вихованці урочисто відзначаються на міському освітянському святі «Творча особистість», обласному фестивалі дитячо-юнацької творчості «Таланти твої, Київщино!», їх іменами поповнюється «Банк обдарованих дітей».

Враховуючи високий темп сучасного життя, високі вимоги роботодавців до працівників, молодій людині, яка будує успішну кар'єру, необхідні навички лідера. Соціально-ініціативний модуль, як складова управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання,

забезпечує здобуття учнями навичок командної роботи, ефективної комунікації, генерування креативних ідей, досягнення визначеної мети на основі діяльності учнівського самоврядування, організаційною формою якого є гурток «Школа лідерів» та функціонування Ради лідерів БНВО.

Програма гуртка передбачає 3 роки навчання. На початковому рівні вихованці знайомляться з владними структурами в Україні, традиціями місцевого самоврядування, історією та завданнями учнівського самоврядування, основами лідерства. Програма основного та вищого рівнів передбачає розширення й поглиблення базових понять, вихованці беруть участь у створенні моделі учнівського самоврядування, розробляють, впроваджують та реалізують проєкти. Заняття у гуртку – це поєднання теоретичного та практичного матеріалу в різних видах діяльності. Для зацікавлення вихованців широко використовуються різноманітні методи та форми роботи.

Змістом діяльності учнівського самоврядування є організація життєдіяльності у власному колективі, набуття вміння приймати рішення та брати відповідальність за них, розкриття внутрішнього потенціалу дітей, вияв ініціативи, творчості, креативності, виховання вольових та моральних якостей, діяльність шляхом спроб, помилок та досягнення успіху в справі.

В основу діяльності Ради лідерів покладено проєктні технології, для реалізації яких проводиться багато цікавих тематичних заходів у формі свят, акцій, конкурсів, марафонів, квестів, флеш-мобів тощо. Патріотичні, інформаційні, соціальні, творчі, дозвіллеві та інші проєкти сприяють мотивації вихованців до саморозвитку, самовдосконалення та самовиховання.

Ефективність управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання забезпечується системною роботою щодо підвищення професійної компетентності педагогічних працівників БНВО. Педагоги є ключовою фігурою у вирішенні пріоритетних освітніх завдань. Їм належить визначальна роль у створенні розвивального освітнього простору,

комфортних умов для успішного зростання здобувачів освіти та в забезпеченні якості їх освіти.

Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників закладу освіти відбувається шляхом:

- модернізації організаційних форм і змісту науково-методичної роботи з педагогічними працівниками, удосконалення організаційно-методичних механізмів пошуку, виявлення та підтримки творчо працюючих педагогів і підготовки їх до участі у фахових конкурсах;
- забезпечення індивідуалізації та варіативності змісту й форм професійного удосконалення праці педагогічних працівників;
- створення умов та стимулювання педагогічних працівників до поширення та оприлюднення власного педагогічного досвіду;
- заохочення педагогів до участі в конференціях, семінарах, тренінгах, освітянських форумах та виставках.

Змістом науково-методичної роботи є супровід діяльності педагогічного колективу в умовах реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня, наукове обґрунтування ефективної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу – вчителями, вихователями, керівниками гуртків, здобувачами освіти, їх батьками на основі толерантності, партнерства, ділового спілкування.

Науково-методичний супровід діяльності педагогічних працівників в умовах дослідно-експериментальної роботи є цілісною системою взаємопов'язаних дій та заходів, що ґрунтується на досягненнях науки, передовому досвіді й конкретному аналізі проблем, що виникають у педагогів. Планування науково-методичної роботи відбувається з урахуванням аналізу якісного та кількісного складу педагогічних працівників, необхідності створення та використання єдиного інформаційно-комунікаційного простору, надання адресної методичної допомоги. Для вирішення завдань щодо підвищення професійної

компетентності педагогів на основі акмеологічного підходу впроваджено методичний проєкт «Сходинки до педагогічного Олімпу». Проєкт спрямований на забезпечення професійних запитів педагогів і втілюється у різних формах колективної, індивідуальної, самоосвітньої методичної роботи.

Колективна форма реалізується шляхом діяльності педагогічної ради, науково-методичної ради, методичних об'єднань, творчих груп. З метою організації дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня протягом III (формульованого) етапу педагогічною радою БНВО розглянуто питання:

- Забезпечення доступності до якісної, конкурентоздатної освіти, особистісного розвитку людини на основі навчання протягом життя (29.10.2018 р.).
- Діяльність педагога в умовах Нової української школи (31.01.2019 р., 26.12.2019 р.).
- Формування громадянина через систему виховної роботи (29.10.2018 р.).
- Профорієнтаційна робота як фактор формування фахівця (29.10.2018 р.).
- Розвиток творчої особистості засобами позашкільної освіти (29.10.2018 р.).
- Партнерство в освіті – педагоги, батьки та громада (29.10.2018 р.).
- Учнівське самоврядування як засіб формування соціальної активності учнів (29.10.2018 р.).
- Створення виховного розвивального середовища для успішної соціалізації особистості дітей дошкільного віку (30.10.2019 р.).
- Інтеграція засобів загальної середньої освіти та позашкільної освіти для формування іншомовної комунікативної компетенції учнів та вихованців (30.10.2019 р.).
- Формування суспільних цінностей у здобувачів освіти в процесі їх навчання, виховання та розвитку (22.04.2021 р.).

Зважаючи на структуру Броварського навчально-виховного об'єднання особливе місце в здійсненні науково-методичного супроводу

дослідно-експериментальної роботи належить методичним об'єднанням. Члени методичних об'єднань вчителів, вихователів та керівників гуртків працюють над окремо визначеними науково-методичними проблемами, але всіх їх об'єднує усвідомлення, що особистість учня – головна пріоритетна цінність, від якої проєктуються всі наступні трансформації освітнього процесу. Їх діяльність спрямована на методичне забезпечення особистісно-орієнтованого, компетентісного та діяльнісного підходів в освітньому процесі. Для підвищення ефективності роботи методичні заходи проводяться з використанням інноваційних форм, таких як: захист ідей, аукціон інновацій, творчий звіт, презентація, зустрічі з науковцями, майстер-класи, тренінгові заняття, ділові ігри, педагогічні читання, інтерактивні заняття, workshop, тощо.

Змістом предметної розмови є підбір педагогічного інструментарію для досягнення поставленої мети, підходів, технологій, форм і методів роботи з формування успішної особистості. На формувальному етапі, зважаючи на запити педагогів, пріоритетними напрямками діяльності з педагогічними кадрами стали постійно діючі методичні майстерні «Особистісно орієнтоване навчання у педагогічній діяльності» (19-22.10.2020 р.), «Реалізація моделі успішного випускника за визначеними пріоритетами» (27.03.2019 р., 31.10.2019 р., 10.01.2020 р., 26.02.2021 р.); майстер-класи «Розвиток критичного мислення здобувачів освіти» (23.03.2021 р.), «Застосування інформаційно-комунікаційних технологій для активізації пізнавальної активності учнів» (27-28.12.2019 р.), «Застосування інтерактивних технологій в освітньому процесі» (14.02.2020 р.); науково-методичні семінари «Освітнє середовище як чинник розвитку особистості учня» (19.10.2021 р.), «Впровадження компетентісного підходу в систему оцінювання», «Педагогіка партнерства як ключовий компонент Нової української школи» (11.01.2021 р.), «Впровадження формувального оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання в освітній процес» (12.01.2021 р.), «Академічна

доброчесність: чесність, відкритість, довіра» (31.08.2020 р.); робота творчих груп над темами: «Підвищення якості організації, перспективності, наступності у роботі Центру розвитку дитини та ЗОШ I-II ступенів БНВО», «Запровадження STEM-освіти в освітній процес» (23.03.2021 р.); групові та індивідуальні консультації (надання адресної допомоги педагогічним працівникам з питань дослідження).

Особливого значення надається керованій самоосвітній діяльності педагогів. Вона проявляється у роботі над особистою науково-методичною темою, яка узгоджується з темою дослідно-експериментальної роботи закладу та обирається на міжквартальний період. У ході цієї роботи педагоги збирають портфоліо, яке складається з матеріалів узагальненого досвіду роботи щодо реалізації моделі успішного випускника за визначеними пріоритетами, створених навчальних і виховних програм, освітніх проєктів, методичних розробок, друкованих матеріалів у педагогічній пресі та фахових виданнях, творчих здобутків учнів та вихованців й самого педагога, відео-, фотоматеріалів.

Запроваджені форми роботи дозволяють створити умови для саморозвитку, зростання творчої особистісної компетентності педагога як підґрунтя для дослідно-експериментальної та інноваційної діяльності.

На виконання завдань програми формувального етапу дослідно-експериментальної роботи запроваджено проєкт «Партнери в освіті – педагоги, батьки та громада», метою якого є забезпечення дієвого партнерства з усіма учасниками освітнього процесу, розширення кола суб'єктів, зацікавлених в якості освіти, змістовному дозвіллі, всебічному розвитку здобувачів освіти.

Учасниками проєкту є адміністрація закладу, вихователі, вчителі, класні керівники, вихователі груп продовженого дня, керівники гуртків, практичні психологи, члени піклувальної ради, представники професійної громади, здобувачі освіти та їх батьки. Змістом проєкту є оволодіння сучасними

технологіями, формами і методами партнерської взаємодії, забезпечення духовної єдності поколінь, збереження родинних традицій, виховання у дітей національної свідомості.

Проєкт реалізується в усіх структурних підрозділах навчально-виховного об'єднання. В дошкільному відділенні (Центр розвитку дитини, термін реалізації 3 роки) запроваджено систему заходів, яка сприяє процесу ознайомлення партнерів зі світом дитини, сприйняття дитини як унікальної особистості, визнання її прав, ставлення до неї як до суб'єкта з власними потребами; спільна турбота про її всебічний розвиток. В початковому відділенні (ЗОШ I ступеня, термін 4 роки) відбувається вивчення проблем адаптації учнів молодшого шкільного віку до освітнього середовища, збереження фізичного та психічного здоров'я дитини, формування навичок навчальної діяльності. В шкільному відділенні (ЗОШ II ступеню, термін 5 років) пріоритетом є вивчення специфіки середнього шкільного віку, становлення самооцінки, формування особливостей прояву прагнення до самоствердження, взаємин учня в групі та колективі, мотивації здорового способу життя. В професійному відділенні (Ліцей технологічного профілю, термін 2 роки) передбачається проведення комплексної системи заходів, покликаних сприяти процесу визначення проблем, властивих учням старшого шкільного віку: професійна орієнтація, статеве виховання, підготовка до сімейного життя, соціалізація й самореалізація старшокласників.

Враховуючи пропозиції всіх партнерів, для кожного відділення складено план заходів щодо реалізації проєкту, з використанням ефективних форм роботи, таких як: батьківські збори (дискусії, батьківські уроки, тренінги, квести, творчі лабораторії) за темами: «Як мотивувати дитину – способи мотивації», «Розумна батьківська любов. Гармонія родини», «Результативність уроку»; години спілкування: «Формуємо творчу особистість», «Проблеми вільного часу», «Поговоримо про... Протидія

булінгу»; тематичні дні знайомства, спілкування, родини, докільця улюбленої книги, творчих справ тощо.

Психологічна служба забезпечує супровід усіх суб'єктів освітнього процесу (здобувачів освіти, педагогів, батьків) у дошкільному, початковому, шкільному та професійному відділеннях. Враховуючи складові моделі успішного випускника, її орієнтири, ознаки успішного зростання та діагностичний інструментарій, навколо вихованців формується атмосфера успіху та розуміння того, що успіх має стати стилем їхнього життя, а не одноразовим випадком. Важливим є те, що модель успішного випускника дозволяє відслідковувати динаміку розвитку вихованців протягом усього процесу навчання, починаючи з дошкільного відділення (Центр розвитку дитини, вихованці 3-6 (7) років), переходячи у початкове (Загальноосвітня школа I ступеня, учні 1-4 класів) і шкільне (Загальноосвітня школа II ступеня, учні 5-9 класів), закінчуючи професійним відділенням (Ліцей технологічного профілю, учні 10-11 класів). Таким чином є можливість створити неперервний психологічний супровід дітей (від моменту вступу до Центру розвитку дитини до випуску із Ліцею технологічного профілю).

Діагностичною роботою із колективом вихованців та учнів на III (формульованому) етапі дослідно-експериментальної роботи було охоплено три складові моделі успішного випускника й наступні орієнтири:

- складова «громадянин» – орієнтир «здоровий спосіб життя», «загальноприйняті моральні норми суспільства»;
- складова «творча особистість» – орієнтир «самопізнання», «дивергентне мислення»;
- складова «фахівець» – орієнтир «світогляд», «професійне самовизначення».

Так, за орієнтиром «здоровий спосіб життя» було охоплено усі відділення протягом 2018-2021 рр. Психологічна служба ставила за мету досліджувати динаміку рівня знань та сформованість навичок здорового

способу життя серед здобувачів освіти від 3 до 18 років. На основі отриманих даних психологічною службою надавалися рекомендації педагогічному колективу та здійснювалась просвітницько-профілактична й корекційно-розвивальна робота. Дані аналізу вхідної та вихідної діагностики засвідчили про те, що учні, отримавши інформацію та знання про здоров'я, «переглянули» та змінили власну систему цінностей; з'явилася мотивація вести здоровий спосіб життя, повноцінно харчуватися, активно проводити дозвілля.

За орієнтиром «загальноприйняті моральні норми суспільства» проводилася діагностика щодо виявлення в учнів професійного відділення домінуючих стилів реагування у конфліктних ситуаціях. Серед п'яти запропонованих типів реагування (конкуренція, пристосування, компроміс, уникнення, співпраця) домінуючим є тип «співпраця». Зауважимо, що вміння комунікувати, вдало вирішувати проблемні ситуації є важливим навиком для становлення й розвитку успішної особистості.

Виховуючи успішну особистість, в результаті ми формуємо креативну та творчу особистість. Тому в процесі реалізації інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання ми плекаємо у вихованців та учнів уміння знаходити нові ідеї та реалізовувати їх. Відповідно до моделі успішного випускника ці вміння відповідають складовій «творча особистість», а саме – орієнтиру «дивергентне мислення».

Методики, використані для діагностики оригінальності мислення, розвивають здібності дитини, вчать розмірковувати. Також вони зацікавлюють вихованців та учнів до створення чогось нового, змушують шукати вихід із проблемної ситуації. За результатами діагностування подальша робота педагогічного колективу була спрямована на підвищення творчого потенціалу та стимулювання творчого мислення.

Важливим напрямом є діагностична робота за орієнтиром «самопізнання». Щорічно досліджується система уявлень здобувачів освіти

стосовно рівня самооцінки, яка визначає взаємини людини з її оточенням, її критичність, вимогливість до себе, відношення до успіхів і невдач. В цілому, більшість учнів має високу, тобто адекватну самооцінку, впевнені у власних силах.

Важливим для пошуку індивідуального підходу до навчання і виховання є вивчення типу темпераменту серед учнів, що рекомендується враховувати при виборі професії. Тому важливим моментом в реалізації інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання є моніторинг професійного самовизначення здобувачів освіти, наявності критичного ставлення учнів до власного професійного вибору, формування адекватних уявлень про світ професій і власні схильності та можливості. Щорічно відбуваються дослідження за орієнтиром «світогляд» та «професійне самовизначення» в усіх відділеннях. Результати діагностики враховуються при виборі подальшого профілю навчання та сприяють активізації учнів до побудови своєї життєвої перспективи.

Психодіагностична робота серед колективу вихованців та учнів, проведена на формувальному етапі, була спрямована на вивчення ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя, самооцінки, темпераменту, здібностей і схильностей, професійної спрямованості, вмінь вирішувати конфлікти. Переважна більшість просвітницьких, профілактичних та корекційно-розвивальних заходів, проведених за результатами діагностичної роботи, були спрямовані на забезпечення та покращення фізичного та психічного здоров'я підростаючого покоління, що є неодмінною складовою успіху.

З метою сприяння ефективній реалізації інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання на засадах неперервності, інтерактивності, інноваційності психологічна служба активно співпрацювала з батьками, проводячи просвітницько-профілактичну, діагностичну та консультативну роботу, яка розширює інформаційне поле батьків та спонукає їх до рефлексії

власної батьківської позиції. Доцільним було дослідження щодо виявлення ступеня вираженості певних стилів виховання у родині, а саме: демократичного, ліберального, авторитарного, гіперопіки. За результатами дослідження домінуючим стилем виховання є демократичний. Він характеризується тим, що батьки враховують думку своїх дітей, поважають їхню особистість. У такій родині дитина вільно висловлює свої думки та побажання, а батьки, спираючись на них, самостійно приймають рішення. Діти, що виховуються у таких сім'ях, зазвичай виростають всебічно і всесторонньо розвинутими особистостями, які є ініціативними та цілеспрямованими, здатними до самостійного прийняття рішень, відповідальними.

Члени педагогічного колективу щоденно виконували планові завдання, відстежували динаміку змін, спілкувалися з колегами, здобувачами освіти та їх батьками, тому основним завданням психологічної служби був моніторинг проблеми збереження позитивного психологічного клімату та психічного здоров'я.

Протягом 2018 – 2021 р.р. проводились такі дослідження:

- діагностика соціально-психологічного клімату педагогічного колективу;
- діагностика соціально-психологічної позиції педагога в колективі;
- діагностика рівня стресу, до якого схильні педагоги;
- діагностика психологічного здоров'я членів педагогічного колективу;
- діагностика професійного вигорання (вхідна, вихідна).

Результати дослідження соціально-психологічного клімату педагогічного колективу Броварського навчально-виховного об'єднання свідчать про високий рівень сприятливості. Лише в таких умовах всі члени колективу почуваються впевнено, спокійно, поведінка стає стабільною, врівноваженою, підвищується ефективність діяльності, розвиваються й проявляються кращі особистісні якості.

Педагогічна діяльність пов'язана із психофізичними навантаженнями, враховуючи й дистанційну форму роботи в останні два навчальні роки, тому педагоги мають застосовувати методи саморегуляції, що підвищують стресостійкість. За результатами діагностики, проведеної з метою її визначення, встановлено, що переважна більшість (76%) педагогів мають середній, 21% педагогів – підвищений рівень стресу. Результати дослідження були враховані під час проведення індивідуальних консультацій та тренінгової роботи з педагогами.

Негативною динамікою вважаємо, що у 2021 році у порівнянні з 2020 роком відбулося зростання високого рівня емоційного виснаження педагогів на 8%; середнього та високого рівня редукції особистих досягнень на 14% та 9% відповідно. Необхідно звернути увагу, що вищевказана динаміка може проявлятися серед педагогів наступним чином: негативне ставлення до роботи, колег, організації та предмету своєї праці; виникнення у працівників почуття некомпетентності в своїй професійній сфері, усвідомлення неспішності в ній, знецінення результатів своєї праці, негативне самосприйняття своїх професійних якостей та незадоволеність собою. Тому, із профілактичною метою та з метою подолання негативної динаміки щодо рівня професійного вигорання проведено:

- практичне заняття «Жити без гніву! Жити для себе! Жити зі щастям!», мета якого розвиток емоційного інтелекту, усвідомлення та розуміння власних емоцій і емоцій оточуючих;
- тренінгове заняття на тему «Подорож до себе», яке посприяло виявленню та розкриттю педагогами своїх сильних сторін характеру, професійних якостей, підвищенню самооцінки, налаштуванню на позитивне сприймання і правильне розташування акцентів під час освітнього процесу;
- заняття з елементами тренінгу «Знайди час для себе» з використанням танцювальної (рухової) терапії. Вона дає можливість прислухатися до власного тіла та керувати ним, самовиражатися та пізнавати себе. Для

сприяння емоційному розвантаженню було застосовано елементи хобі-терапії, де кожен з педагогів мав можливість презентувати результати свого захоплення.

Отже, психологічна служба протягом III (формульованого) етапу постійно аналізувала динаміку змін, вчасно реагувала на запити усіх суб'єктів освітнього процесу для сприяння ефективному перебігу та раціональній організації дослідно-експериментальної роботи.

Технологію управління реалізацією інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання представлено в науково-методичному посібнику «Школа зростання успішної особистості. Авторська модель Ірини Ткачук» (видавництво «Букрек»). Ґрунтовний теоретичний аналіз доповнено прикладами практичного використання сучасного педагогічного інструментарію. Серед авторів видання директор, заступники директора з навчально-виховної роботи, практичні психологи, завідувачі відділами, методисти, вчителі, вихователі, керівники гуртків. Матеріали систематизовано за розділами: «Реалізація інноваційної моделі авторської Школи зростання успішної особистості», «Плекаємо майбутню наукову еліту», «Психологічний супровід становлення й розвитку дитини в авторській Школі зростання успішної особистості», «Реалізація моделі успішного випускника за складовими: «громадянин», «творча особистість», «фахівець», «Партнерство в освіті – педагоги, батьки та громада».

У 2020/2021 навчальному році за освітньою програмою, затвердженою Київським обласним інститутом післядипломної освіти педагогічних кадрів, професійні здобутки педагогічного колективу Броварського навчально-виховного об'єднання було презентовано на регіональному рівні слухачам педагогічної студії «Школа зростання успішної особистості» для керівників, педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти. Інформація про хід впровадження дослідно-експериментальної роботи за темою «Управління реалізацією

інноваційної моделі навчально-виховного об'єднання» систематично й послідовно висвітлено на вебсайті БНВО.

На IV узагальнювальному етапі дослідження робота закладу буде спрямована на реалізацію наступних завдань:

- визначення співвідношення мети й завдань із результатами експерименту;
- кількісний та якісний аналізи, системне оцінювання, узагальнення та систематизація результатів дослідно-експериментальної роботи, ефективності управління реалізацією інноваційної моделі Броварського навчально-виховного об'єднання.
- популяризація результатів експерименту, публікації у пресі та фахових виданнях за темою дослідно-експериментальної роботи. Розміщення інформації на Internet-ресурсах.
- проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта, яка змінює життя на краще».

Науковий керівник

С. В. Кириленко

Директор БНВО

І. О. Ткачук

Координатор

Г. Е. Самойленко